

SPIS TREŚCI

Wstęp	6
1. Zasady funkcjonowania gospodarki rynkowej w obszarze gastronomii i jej elementy..	8
1.1. Podstawowe pojęcia z zakresu funkcjonowania gospodarki rynkowej.....	9
1.1.1. Rynek i warunki konkurencji	9
1.1.2. Mechanizm rynkowy	11
1.2. Zasady funkcjonowania gospodarki rynkowej w gastronomii i jej uwarunkowania.....	12
1.2.1. Podaż i jej kształtowanie w gastronomii	12
1.2.2. Ceny i równowaga rynkowa	14
1.3. Popyt i czynniki kształtujące popyt na usługi gastronomiczne	16
1.3.1. Popyt na usługi gastronomiczne i jego uwarunkowania	16
1.3.2. Elastyczność cenowa popytu na usługi gastronomiczne.....	18
1.3.3. Czynniki kształtujące popyt na usługi gastronomiczne	19
2. Przedsiębiorstwa, instytucje w branży gastronomicznej oraz ich otoczenie rynkowe.....	22
2.1. Przedsiębiorca i przedsiębiorstwo	22
2.1.1. Definicja i rodzaje przedsiębiorców.....	22
2.1.2. Definicja i funkcje przedsiębiorstwa.....	25
2.2. Rodzaje przedsiębiorstw w branży gastronomicznej	28
2.2.1. Klasyfikacje przedsiębiorstw gastronomicznych.....	28
2.2.2. Główne rodzaje placówek gastronomicznych.....	35
2.3. Instytucje w branży gastronomicznej.....	39
2.4. Powiązania przedsiębiorstwa gastronomicznego z otoczeniem	42
2.4.1. Konkurencja jako przykład powiązania przedsiębiorstwa gastronomicznego z otoczeniem.....	42
2.4.2. Współpraca jako przykład powiązania przedsiębiorstwa gastronomicznego z otoczeniem	46
2.5. Zaopatrzenie zakładu gastronomicznego	47
2.5.1. Zakup towarów	48
2.5.2. Sposoby zaopatrzenia zakładów gastronomicznych.....	49
2.5.3. Proces zamówienia towaru w zakładzie gastronomicznym	53
2.5.4. Fizyczna dostawa towarów	54
2.5.5. Przyjęcie towaru.....	56
2.5.6. Rozliczenie dostawy.....	59
2.5.7. Przechowywanie towarów.....	60
3. Podstawy prawne działalności gospodarczej.....	64
3.1. Akty prawne regulujące prowadzenie działalności gospodarczej.....	64
3.2. Podstawowe pojęcia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej.....	65
3.3. Ograniczenia w swobodzie wykonywania działalności gospodarczej	67
3.4. Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej.....	70
3.5. Polska Klasyfikacja Działalności Gospodarczej.....	72

3.6. Konsekwencje wynikające z nieprzestrzegania przepisów z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej	76
4. Prawo pracy	79
4.1. Podstawowe definicje i zasady prawa pracy	79
4.2. Dokumentacja związana z zatrudnieniem	82
4.3. Umowa o pracę	87
4.4. Wynagrodzenie za pracę	89
4.5. System czasu pracy i czas pracy	91
4.6. Urlopy	95
4.7. Umowy cywilnoprawne	98
4.8. Praca osób młodocianych	101
4.9. Obciążenia pracodawcy związane z zatrudnianiem pracowników	102
4.10. Tajemnica przedsiębiorstwa	106
5. Ochrona danych osobowych i prawo autorskie	108
5.1. Przepisy dotyczące ochrony danych osobowych	108
5.2. Prawo autorskie w gastronomii	110
6. Prawo podatkowe	115
6.1. Podstawowe definicje i przepisy prawa podatkowego	115
6.2. Klasyfikacja podatków w Polsce	118
6.3. Podstawowe proste formy opodatkowania działalności gospodarczej (księgowość uproszczona)	124
6.4. Opodatkowanie działalności gospodarczej – pełna księgowość	132
7. Finanse w działalności gospodarczej	148
7.1. Przychody i koszty	148
7.2. Wynik finansowy – rachunek zysków i strat	152
7.3. Próg rentowności	157
8. Uruchomienie działalności gospodarczej w branży gastronomicznej	160
8.1. Procedura rejestracji przedsiębiorstwa	160
8.2. Formy organizacyjno-prawne	169
8.2.1. Indywidualna działalność gospodarcza	171
8.2.2. Spółka cywilna	172
8.2.3. Osobowe spółki handlowe	173
8.2.4. Spółki kapitałowe – osoby prawne	175
8.2.5. Inne formy organizacyjno-prawne	178
8.3. Biznesplan przedsiębiorstwa gastronomicznego	178
8.3.1. Pojęcie i funkcje biznesplanu	178
8.3.2. Struktura biznesplanu	180
9. Urządzenia biurowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej w gastronomii	186
9.1. Praca biurowa w gastronomii	186

9.2. Wybrane urządzenia biurowe w przedsiębiorstwie gastronomicznym.....	188
9.3. Programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej.....	202
9.3.1. Internet w działalności gastronomicznej.....	202
9.3.2. Rodzaje oprogramowania	206
10. Korespondencja w działalności gospodarczej	212
10.1. Korespondencja i rodzaje pism	212
10.2. Zasady formułowania pism.....	214
10.3. Zasady formatowania pism.....	222
10.4. Obieg korespondencji.....	225
11. Marketing w działalności gastronomicznej.....	227
11.1. Działania marketingowe w działalności gospodarczej.....	227
11.2. Badania marketingowe w gastronomii	232
11.2.1. Podstawowe pojęcia w badaniach marketingowych.....	232
11.2.2. Etapy badań marketingowych.....	235
11.2.3. Źródła informacji marketingowych	237
11.2.4. Wybrane metody i narzędzia w badaniach marketingowych	239
12. Zespół pracowniczy w przedsiębiorstwie gastronomicznym.....	251
12.1. Tworzenie małego zespołu pracowniczego.....	251
12.2. Organizacja pracy w małym zespole pracowniczym	255
12.3. Struktura organizacyjna w przedsiębiorstwie gastronomicznym	258
12.4. Kierowanie małym zespołem i odpowiedzialność w zespole pracowniczym.....	260
12.5. Komunikacja w zespole pracowniczym	267
12.6. Negocjacje	276
12.6.1. Pojęcie i etapy negocjacji.....	276
12.6.2. Style negocjowania i techniki negocjacyjne.....	281
12.7. Doskonalenie zawodowe pracowników	285
Literatura.....	290
Aneks.....	296
1. Wzór umowy sprzedaży	296
2. Druk wniosku CEIDG-1	302
3. Dokumentacja związana z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej	311
Słowniczek specjalistycznych terminów	319

WSTĘP

Żywnie i usługi gastronomiczne. Cz. V. Działalność gospodarcza w gastronomii jest podręcznikiem przeznaczonym dla uczniów technikum kształcącego w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych. Publikacja została przygotowana zgodnie z obecnie obowiązującą podstawą programową kształcenia w tym zawodzie, opracowaną na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach¹, oraz uwzględnia stan prawny z lutego 2016 r.

Niniejszy podręcznik zawiera efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów:

■ **(PDG) Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej**

Uczeń:

PDG (1) rozumie pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;

PDG (2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;

PDG (3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;

PDG (4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;

PDG (5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;

PDG (6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;

PDG (7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;

PDG (8) przygotowuje korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;

PDG (9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;

PDG (10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;

PDG (11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

■ **(KPS) Kompetencje personalne i społeczne**

Uczeń:

KPS (6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;

KPS (7) przestrzega tajemnicy zawodowej;

KPS (8) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania;

KPS (9) potrafi negocjować warunki porozumień;

KPS (10) współpracuje w zespole.

■ **(OMZ) Organizacja pracy małych zespołów**

Uczeń:

OMZ (1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;

OMZ (2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań;

OMZ (3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań;

OMZ (4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;

¹Dz.U. z 2012 r. poz. 184.

OMZ (5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;

OMZ (6) komunikuje się ze współpracownikami.

Niniejszy podręcznik ma na celu przekazanie wiedzy, tak by uczeń zdobył umiejętności niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej w gastronomii. Treść merytoryczną podręcznika wzbogacają zdjęcia, rysunki i tabele, co pozwala na szybkie i efektywne przyswajanie materiału. Wiedza teoretyczna została wsparta licznymi przykładami wskazującymi na różnorodne sposoby jej praktycznego zastosowania.

Polecamy tę publikację nie tylko uczniom techników żywienia i usług gastronomicznych, lecz także osobom pracującym w gastronomii.